

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 15ης Ιουνίου 2007

κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδος αναφορικά με ορισμένες διατάξεις σχεδίου νόμου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, τους οργανισμούς που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις

(CON/2007/15)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 25 Απριλίου 2007 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδος για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με ορισμένες διατάξεις σχεδίου νόμου σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, τους οργανισμούς που παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις (εφεξής «σχέδιο νόμου»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, περιπτώσεις τρίτη, πέμπτη και έκτη της Απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων¹, καθώς το σχέδιο νόμου αφορά εθνική κεντρική τράπεζα, συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών και κανόνες που εφαρμόζονται στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοδοτικών οργανισμών και χρηματαγορών. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη περίοδος του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

Το σχέδιο νόμου εφαρμόζει την Οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση)² και την Οδηγία 2006/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των

¹ ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

² ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1.

πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση)³. Το σχέδιο νόμου συμπληρώνει τις επικείμενες τροποποιήσεις στο καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, με σκοπό την παροχή πιστωτικών απαιτήσεων προκειμένου να γίνουν αποδεκτές ως ασφάλεια, σε αρμονία με τον ενιαίο κατάλογο του Ευρωσυστήματος που αφορά την αποδεκτή ασφάλεια για πιστοδοτικές πράξεις⁴ (εφεξής «ενιαίος κατάλογος»). Το σχέδιο διατάξεων για τις οποίες ζητήθηκε η γνώμη της ΕΚΤ αφορά: i) την εποπτεία, συγκεκριμένα τις δαπάνες και τις κυρώσεις της· ii) την παροχή ασφάλειας στην Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της άσκησης της νομισματικής πολιτικής, ιδιαιτέρως ως συνέπεια της εισαγωγής του ενιαίου καταλόγου· και iii) το καθεστώς ευθύνης.

2. Δαπάνες σχετικές με την εποπτεία

Το άρθρο 86 του σχεδίου νόμου προβλέπει ότι οι σχετικές με τον έλεγχο δαπάνες βαρύνουν τα εποπτευόμενα πιστωτικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Παρέχει στην Τράπεζα της Ελλάδος την εξουσία να προσδιορίζει το είδος και την έκταση των δαπανών, καθώς και τα κριτήρια βάσει των οποίων οι δαπάνες αυτές μπορεί να διαφοροποιούνται κατά κατηγορία εποπτευόμενων ιδρυμάτων ή ελεγχόμενων δραστηριοτήτων. Η ΕΚΤ επικροτεί το γεγονός ότι η οικονομική και χρηματοδοτική εποπτεία θα χρηματοδοτείται από τα εποπτευόμενα ιδρύματα, καθώς αυτό θα ενισχύσει περαιτέρω την οικονομική ευρωστία της Τράπεζας της Ελλάδος.

3. Παροχή ασφάλειας υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος

3.1 Το σχέδιο νόμου καθιστά σαφές ότι η Τράπεζα της Ελλάδος αποδέχεται πιστωτικές απαιτήσεις ως ασφάλεια, προκειμένου να εξασφαλίσει τις απαιτήσεις της που απορρέουν από πράξεις νομισματικής πολιτικής και από την παροχή ενδοημερήσιας πίστωσης. Αυτές οι πιστωτικές απαιτήσεις πληρούν τα κριτήρια αποδοχής για ασφάλειες του Ευρωσυστήματος βάσει της εισαγωγής του ενιαίου καταλόγου.

3.2 Σε σχέση με τα παραπάνω, το σχέδιο νόμου ορίζει ότι η αναγγελία στον οφειλέτη της σύστασης ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένου ενεχύρου) από πιστωτικό ίδρυμα υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος ή άλλης κεντρικής τράπεζας του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο πράξεων νομισματικής πολιτικής ή παροχής ενδοημερήσιας ρευστότητας επί απαιτήσεων του από τραπεζικό δάνειο ή πίστωση οποιασδήποτε μορφής που έχει χορηγηθεί στον οφειλέτη, έχει προτεραιότητα έναντι κάθε μεταγενέστερης αναγγελίας ή δημοσίευσης ασφάλειας επί της ίδιας, ήδη καλυμμένης με ασφάλεια απαίτησης. Σκοπός είναι να διασφαλιστεί ότι η ασφάλεια που αποτελείται από πιστωτικές απαιτήσεις υπέρ του Ευρωσυστήματος η οποία δεν έχει δημοσιευθεί σύμφωνα με το ν. 2844/2000 εξακολουθεί να έχει προτεραιότητα έναντι μεταγενέστερης ασφάλειας επί των ίδιων απαιτήσεων που έχει δημοσιευθεί, εάν ο οφειλέτης έχει ενημερωθεί για την παροχή ασφάλειας υπέρ του

³ ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 201.

⁴ Βλ. Γνώμη της ΕΚΤ CON/2007/13 της 8ης Μαΐου 2007 κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με τροποποιήσεις στο καταστατικό της.

Ευρωσυστήματος πριν από την εν λόγω δημοσίευση. Ως εκ τούτου, όσον αφορά συγκεκριμένα τις ασφάλειες που αποτελούνται από πιστωτικές απαιτήσεις υπέρ του Ευρωσυστήματος, η προτεραιότητα δεν καθορίζεται βάσει του χρόνου δημοσίευσης, αλλά υιοθετείται μια πιο ευέλικτη προσέγγιση, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Ευρωσυστήματος. Επομένως, η ΕΚΤ επικροτεί αυτές τις διατάξεις του σχεδίου νόμου.

- 3.3 Όσον αφορά το άρθρο 89, το οποίο προβλέπει πρόσθετο ύψος ασφάλειας εντός δύο εργάσιμων ημερών για περιπτώσεις κατά τις οποίες οι απαιτήσεις δεν καλύπτονται από το ενέχυρο, σημειώνεται ότι το εν λόγω ύψος ασφάλειας θα πρέπει να καλύπτεται ανά πάσα στιγμή. Ο οφειλέτης θα πρέπει να υποχρεούται να παρέχει το πρόσθετο ύψος ασφάλειας αμέσως ούτως ώστε στο τέλος της εργάσιμης ημέρας το επαρκές ύψος ασφάλειας να έχει αποκατασταθεί. Επομένως, προτείνεται να τροποποιηθεί η διατύπωση του εν λόγω άρθρου.
- 3.4 Όσον αφορά το άρθρο 90 που τροποποιεί το ν. 2789/2000, ο νομοθέτης καλείται να αποσαφηνίσει τη διατύπωση του άρθρου 90 παράγραφος 2, προκειμένου να επεκταθεί στην ΕΚΤ ή σε άλλη κεντρική τράπεζα του Ευρωσυστήματος η δυνατότητα εκτός χρηματιστηριακής αγοράς πώλησης της ασφάλειας.

4. Δημοσιοποίηση των κυρώσεων

Η παράγραφος 4 του άρθρου 69 του σχεδίου νόμου προβλέπει τη δημοσιοποίηση των αποφάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την επιβολή κυρώσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια στην αγορά. Η ΕΚΤ επικροτεί την αναφορά στη σταθερότητα των χρηματαγορών σ' αυτή την παράγραφο: η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να δημοσιοποιήσει απόφαση σχετικά με την επιβολή κυρώσεων μόνο εφόσον κρίνει ότι αυτή η δημοσιοποίηση δεν συνδέεται με τις εποπτικές απαιτήσεις που θεσπίζονται με το σχέδιο νόμου και δεν είναι πιθανό να δημιουργήσει κίνδυνο σοβαρής διατάραξης των χρηματοπιστωτικών αγορών ή δυσανάλογης ζημίας στα ενδιαφερόμενα μέρη. Η δημοσιοποίηση αυτή συνοδεύεται από επαρκείς διασφαλίσεις.

5. Καθεστώς ευθύνης

Η ΕΚΤ επίσης επιδοκιμάζει τη ρύθμιση της πέμπτης παραγράφου του άρθρου 69 του σχεδίου νόμου, η οποία αντανακλά επαρκώς τις θεμελιώδεις αρχές της αποτελεσματικής τραπεζικής εποπτείας που υιοθέτησε η Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας («Core Principles for Effective Banking Supervision»)⁵, απαιτώντας την προστασία από την προσωπική και θεσμική ευθύνη για πράξεις εποπτείας που τελούνται καλόπιστα από τα όργανα και το προσωπικό της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων⁶.

⁵ Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών www.bis.org.

⁶ Βλ. επίσης την παράγραφο 3.4 της Γνώμης της ΕΚΤ CON/2006/38 της 25ης Ιουλίου 2006 κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με σχέδιο διάταξης νόμου για τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 15ης Ιουνίου 2007.

[υπογραφή]

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET